

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (tizedik tanács)

2024. október 24.*

„Előzetes döntéshozatal – Postai szolgáltatások az Európai Unióban – 97/67/EK irányelv – A 22. cikk (3) bekezdése – »A nemzeti szabályozóhatóság postai szolgáltatókat érintő határozatának« fogalma – Jogorvoslati jog”

A C-476/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Bulgária) a Bírósághoz 2023. július 25-én érkezett, 2023. július 14-i határozatával terjesztett elő

a „**STAR POST**” EOOD

és

a **Komisija za regulirane na saobshteniyata**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (tizedik tanács),

tagjai: D. Gratsias tanácselnök (előadó), I. Jarukaitis, a negyedik tanács elnöke és Csehi Z. bíró,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: R. Stefanova-Kamisheva tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2024. május 28-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a „**STAR POST**” EOOD képviselőjében K. Boncheva, M. Dokova-Kostadinova és M. Ekimdzhiev advokati,
- a Komisija za regulirane na saobshteniyata képviselőjében T. Aleksandrova és I. Dimitrov,
- a bolgár kormány képviselőjében T. Mitova és R. Stoyanov, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: bolgár.

- a cseh kormány képviselőjében L. Halajová, M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében C. Georgieva és M. Mataija, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2008. L 52., 3. o.; helyesbítés: HL 2015. L 225., 49. o.) módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 15., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 71. o.; helyesbítés: HL 2015. L 47., 34. o.; a továbbiakban 97/67 irányelv) 22. cikke (3) bekezdésének értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet a „STAR POST” EOOD, bolgár jog szerint működő társaság és a Komisia za regulirane na saobshteniata (hírközlési szabályozóbizottság, Bulgária) között az utóbbi azon határozata tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amely meghatározza a Balgarski poshti (a továbbiakban: BP) társaság által nyújtott egyetemes postai szolgáltatás nettó költségeinek teljes összegét, és amely megállapítja, hogy e költségek méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek a BP számára.

Jogi háttér

Az uniós jog

A módosított 97/67 irányelv

- 3 A 97/67 irányelv (39) preambulumbekkezdése szerint:
„[M]ivel az egyetemes szolgáltatás megfelelő működésének biztosítása, illetve a nem fenntartott ágazatban a torzulásmentes verseny biztosítása érdekében fontos egyrészt a szabályozó, másrészt pedig a szolgáltató feladatait különválasztani; mivel egyetlen postai szolgáltató sem lehet egy személyben ítélkező és érdekelt fél; mivel a tagállam feladata meghatározni az egy vagy több nemzeti szabályozóhatóság alapszabályát, amely hatóságokat erre a célra kijelölt állami hatóságokból vagy független testületekből lehet kiválasztani”.
- 4 Ezen irányelv 2. cikke a következőképpen rendelkezik:
„Ennek az irányelvnek a céljaira a következő meghatározások alkalmazandók:
[...]

1a) *postai szolgáltató*: olyan vállalkozás, amely a postai szolgáltatások közül egyet vagy többet nyújt;

[...]

13. egyetemes szolgáltató: köz- vagy magán postai szolgáltató, amely egyetemes postai szolgáltatásokat vagy azok egy részét nyújtja egy tagállamban, és amelynek személyét a 4. cikkkel összhangban a Bizottságnak bejelentettek;

14. engedélyezés: minden olyan engedély – az alábbiakban meghatározottak szerinti »általános engedély« vagy »egyedi engedély« formájában –, amely a postai ágazatra jellemző jogokat és kötelezettségeket rögzíti, és lehetővé teszi a postai szolgáltatók számára, hogy postai szolgáltatásokat nyújtsanak és hálózatokat létesítsenek és/vagy működtessenek ilyen szolgáltatások nyújtásához:

[...]

– »egyedi engedély«: olyan engedély, amelyet valamely nemzeti szabályozóhatóság bocsát ki, és amely valamely postai szolgáltatónak konkrét jogokat ad, vagy amely – adott esetben – a vállalkozás tevékenységét az általános engedélyt kiegészítő külön kötelezettségeknek veti alá, ahol szükséges, amikor is a postai szolgáltató mindaddig nem jogosult jogainak gyakorlására, amíg a nemzeti szabályozóhatóságtól a határozatot meg nem kapta;

[...]

17. *felhasználó*: bármely természetes vagy jogi személy, aki a postai szolgáltatást feladóként vagy címzettként igénybe veszi;

18. *nemzeti szabályozóhatóság*: az egyes tagállamokban az a testület vagy azok a testületek, amelyet vagy amelyeket a tagállam többek között ennek az irányelvnek a hatálya alá tartozó szabályozófeladatokkal megbíz;

[...]”

5 Az említett irányelv 7. cikkének (1) és (3)–(5) bekezdése értelmében:

„(1) A tagállamok nem adhatnak vagy tarthatnak fenn a postai szolgáltatások bevezetésére és nyújtására vonatkozó kizárólagos vagy különleges jogokat. A tagállamok a (2), (3) és (4) bekezdésben meghatározott eszközök közül egy vagy több felhasználásával vagy a Szerződéssel összhangban lévő egyéb módon finanszírozhatják az egyetemes szolgáltatások nyújtását.

[...]

(3) Amennyiben egy tagállam azt állapítja meg, hogy az ezen irányelv szerinti egyetemes szolgáltatási kötelezettségek az I. melléklet figyelembevételével kiszámított nettó költséget vonnak maguk után, és méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek az egyetemes szolgáltató(k) számára, a következőket vezetheti be:

- a) egy, az érintett vállalkozás(ok) állami alapokból történő kompenzálására szolgáló mechanizmust; vagy
- b) egy, az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségeinek a szolgáltatók és/vagy a felhasználók közötti megosztására szolgáló mechanizmust.

(4) Ha a (3) bekezdés b) pontjával összhangban a nettó költségek megosztására kerül sor, a tagállamok létrehozhatnak egy, a szolgáltatók és/vagy a felhasználók által fizetett díjakból finanszírozott kompenzációs alapot, amelyet a kedvezményezettől vagy kedvezményezettektől független testület kezel. [...]

(5) A tagállamok biztosítják, hogy a kompenzációs alap létrehozásakor, valamint a (3) és (4) bekezdésben említett pénzügyi hozzájárulások szintjének meghatározásakor az átláthatóság, a megkülönböztetésmentesség és az arányosság elvét tiszteletben tartják. A (3) és (4) bekezdéssel összhangban hozott döntéseknek objektív és ellenőrizhető kritériumokon kell alapulniuk és azokat nyilvánosságra kell hozni.”

6 Ugyanezen irányelv 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy az egyetemes szolgáltatók számvitele az e cikkben foglalt rendelkezésekkel összhangban történjen.

(2) Az egyetemes szolgáltatóknak saját belső számviteli rendszerükben külön elszámolást kell vezetniük az egyetemes szolgáltatás részét képező és azon kívüli szolgáltatások és termékek mindegyikének egyértelmű megkülönböztetése érdekében. Ezt a számviteli elkülönítést a tagállamoknak kiinduló adatként kell felhasználniuk az egyetemes szolgáltatások nettó költségének kiszámításához. Az ilyen belső számviteli rendszereknek a következetesen alkalmazott és egyértelműen bizonyítható költségszámolási elvek alapján kell működniük.

(3) A (2) bekezdésben említett számviteli rendszerekben – a (4) bekezdés sérelme nélkül – a költségeket a következőképpen különítik el:

- a) az egy adott szolgáltatáshoz vagy termékhez közvetlenül hozzárendelhető költségeket ahhoz rendelik hozzá;
- b) a közös költségeket, azaz azokat a költségeket, amelyeket nem lehet közvetlenül egy adott szolgáltatáshoz vagy termékhez rendelni, a következőképpen kell felosztani:
 - i. amennyiben lehetséges, a közös költségeket azok eredetének közvetlen elemzése alapján kell felosztani;
 - ii. amennyiben a közvetlen költségelemzés nem lehetséges, a közösköltség-kategóriákat egy másik olyan költségkategóriával vagy költségkategóriák csoportjával való közvetett kapcsolat alapján osztják fel, amelyek vonatkozásában a közvetlen hozzárendelés vagy felosztás lehetséges; a közvetett kapcsolatnak összehasonlítható költségszerkezeten kell alapulnia;

- iii. amennyiben a költségfelosztásra sem közvetlen, sem közvetett módszer nem alkalmazható, a költségkategóriát egy általános osztótényező alapján kell felosztani, amelynek kiszámítása egyrészt a közvetlenül vagy közvetve az egyes egyetemes szolgáltatásokhoz, másrészt pedig az egyéb szolgáltatásokhoz rendelt vagy kijelölt összes kiadás arányának felhasználásával történik;
- iv. a mind az egyetemes, mind a nem egyetemes szolgáltatások nyújtásához szükséges közös költségeket megfelelő módon kell felosztani; ugyanazokat a költségtényezőket kell alkalmazni mind az egyetemes, mind a nem egyetemes szolgáltatásokra.

(4) Egyéb költségelszámolási rendszereket csak akkor lehet alkalmazni, ha azok megfelelnek a (2) bekezdésnek és a nemzeti szabályozóhatóság azokat jóváhagyta. A Bizottságot az alkalmazásuk előtt tájékoztatják.

(5) A nemzeti szabályozóhatóságok gondoskodnak arról, hogy a (3) vagy (4) bekezdésben ismertetett valamelyik költségelszámolási rendszernek való megfelelést egy olyan szerv ellenőrizze, amely az egyetemes szolgáltatótól független. A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a megfelelőségi nyilatkozatot rendszeresen közzétegyék.

[...]

(8) Amennyiben egy tagállam nem alkalmaz a 7. cikk értelmében megengedett finanszírozási mechanizmust az egyetemes szolgáltatások nyújtására, és a nemzeti szabályozóhatóság meggyőződött arról, hogy az adott tagállamban egyetlen kijelölt egyetemes szolgáltató sem részesül burkolt vagy egyéb módon állami támogatásban, valamint arról, hogy a piacon valós versenyhelyzet alakult ki, a nemzeti szabályozóhatóság dönthet úgy, hogy az e cikkben foglalt követelményeket nem alkalmazza.

[...]”

7 A módosított 97/67 irányelv 22. cikke kimondja:

„(1) A postai ágazat vonatkozásában minden tagállam kijelöl egy vagy több, a postai szolgáltatóktól jogilag elkülönített és működési szempontból független nemzeti szabályozóhatóságot. Azok a tagállamok, amelyek megőrzik a postai szolgáltatók feletti tulajdonjogot vagy ellenőrzést, gondoskodnak arról, hogy a szabályozási funkciók és a tulajdonlással és ellenőrzéssel kapcsolatos tevékenységek szervezetenként is ténylegesen elkülönüljenek.

[...]

(2) A nemzeti szabályozóhatóságok sajátos feladata az ezen irányelvből eredő kötelezettségek betartásának biztosítása, különösen az egyetemes szolgáltatások nyújtására vonatkozó ellenőrzési és szabályozási eljárások megállapításával. Meg lehet őket bízni továbbá a postai ágazatban a versenyszabályok betartásának biztosításával.

[...]

(3) A tagállamok nemzeti szinten biztosítanak olyan eredményes mechanizmusokat, amelyek a felhasználók vagy a postai szolgáltatók számára lehetővé teszik, hogy a nemzeti szabályozóhatóság őket érintő határozata ellen az érintett felektől független fellebbezési

testülethez fellebbezzenek. A fellebbezés elbírálásáig – amennyiben a fellebbviteli testület másként nem határoz – a nemzeti szabályozóhatóság határozata hatályban marad.”

- 8 Ezen irányelvnek az „Íránymutatás az egyetemes szolgáltatás esetleges nettó költségeinek kiszámításához” című I. melléklete tartalmazza „A nettó költségek kiszámítása” című B. részt, amely szerint:

„A nemzeti szabályozóhatóságoknak minden olyan eszközt mérlegelniük kell, amellyel a (kijelölt vagy nem kijelölt) postai szolgáltatónak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek költséghatékony teljesítéséhez megfelelő ösztönzést adhatnak.

Az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költsége az egyetemes szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerülő és ahhoz szükséges költség. Az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségét úgy kell kiszámítani, mint egy kijelölt egyetemes szolgáltató egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel együttjáró és egyetemes szolgáltatási kötelezettség nélkül jelentkező nettó költségeinek különbségét.

A számításakor figyelembe kell venni minden egyéb lényeges elemet is, így az egyetemes szolgáltatás nyújtására kijelölt postai szolgáltató tekintetében keletkező nem tárgyi és piaci előnyöket, az ésszerű nyereséghez való jogot és a költséghatékonsági ösztönzőket.

[...]

[...] A nettó költség kiszámítását a nemzeti szabályozóhatóság ellenőrzi. Az egyetemes szolgáltatók együttműködnek a nemzeti szabályozóhatósággal a nettó költségek ellenőrzésének lehetővé tétele érdekében.”

A 2008/6 irányelv

- 9 A 2008/6 irányelv (29), (41), (49) és (56) preambulumbekkezdése az alábbiakat mondja ki:

„(29) A [97/67] irányelvben jelenleg is meghatározott átláthatóság, megkülönböztetésmentesség és arányosság elvét továbbra is alkalmazni kell minden finanszírozási mechanizmusra, és az ezen a területen hozott döntéseknek átlátható, objektív és ellenőrizhető kritériumokon kell alapulniuk. Különösen az egyetemes szolgáltatás nyújtásának nettó költségét – a nemzeti szabályozóhatóság felügyelete mellett – úgy kell kiszámítani, mint egy kijelölt egyetemes szolgáltató egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel együttjáró és egyetemes szolgáltatási kötelezettség nélkül jelentkező nettó költségeinek különbségét. A számításakor figyelembe kell venni minden egyéb lényeges elemet is, így az egyetemes szolgáltatás nyújtására kijelölt postai szolgáltató tekintetében keletkező bármilyen piaci előnyt, az ésszerű nyereséghez való jogot és a költséghatékonsági ösztönzőket.

[...]

(41) Az igazi versenypiacra való áttérésre tekintettel, valamint annak megakadályozása érdekében, hogy a kereszttámogatások hátrányosan érintsék a versenyt, célszerű továbbra is megkövetelni a tagállamoktól, hogy az egyetemes szolgáltatók számára írják elő az elkülönített és átlátható elszámolás készítését, a szükséges kiigazításokkal.

Ez a kötelezettség a nemzeti szabályozóhatóságok, a versenyhatóságok és a Bizottság számára biztosítja az egyetemes szolgáltatással kapcsolatos döntésekhez és a valódi verseny kialakulásáig a tisztességes piaci feltételek figyelemmel kíséréséhez szükséges információkat. [...]

Az elkülönített és átlátható elszámolásnak a tagállamok és nemzeti szabályozóhatóságai számára megfelelő részletességű számviteli információt kell adnia ahhoz, hogy:

- az egyetemes szolgáltatásra vonatkozóan döntéseket fogadjanak el,
- azt kiinduló adatként használják fel annak megállapítására, hogy az előírt egyetemes szolgáltatási kötelezettségek az egyetemes szolgáltatóra nézve nettó költséggel járnak-e és méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek-e,
- [...]

- (49) Bármelyik fél számára, akire vonatkozóan egy nemzeti szabályozóhatóság döntést hozott, lehetővé kell tenni, hogy egy, az adott hatóságtól független szervhez fellebbezzon. Ez a testület lehet bíróság. Ez a jogorvoslati eljárás nem sérti a nemzeti igazságszolgáltatási rendszereken belüli hatáskörmegosztást és a jogi, illetve természetes személyek nemzeti jog szerinti jogait. A jogbiztonság és piaci biztonság garantálásához rendelkezni kell az ilyen eljárások lezárulásáig a nemzeti szabályozóhatóságok döntéseinek ideiglenes érvényéről.

[...]

- (56) Mivel ezen irányelv céljait, nevezetesen a közösségi postai szolgáltatások belső piacának megeremtését, az egyetemes szolgáltatások egységes szintjének biztosítását minden felhasználó számára, és a postai szolgáltatások szabályozására vonatkozó összehangolt elveknek a megállapítását a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az irányelv nagyságrendje és hatása miatt közösségi szinten jobban megvalósítható, a Közösség intézkedéseket hozhat a Szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. [...]"

A bolgár jog

- 10 Az Administrativnoprotsesualen kodeks (a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv) 147. cikke értelmében:

„(1) Azoknak a polgároknak és szervezeteknek, akiknek jogait, szabadságait vagy jogos érdekeit a közigazgatási aktus sérti vagy veszélyezteti, vagy akik számára kötelezettségeket keletkeztet, joguk van megtámadni azt.

[...]"

- 11 A Zakon za poshtenskite uslugi (a postai szolgáltatásokról szóló törvény) 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A hírközlési szabályozóbizottság a postai szolgáltatások nyújtását e törvénynek megfelelően szabályozza:

1. az ország egész területén az egyetemes postai szolgáltatás nyújtásának feltételeinek biztosításával;

[...]

11. az egyetemes postai szolgáltatás nyújtása nettó költségeinek kiszámítására és a méltánytalan pénzügyi teher fennállása kritériumainak meghatározására szolgáló módszer kidolgozásával; ezt a számítási módszert a hírközlési szabályozóbizottság javaslata alapján a minisztertanács fogadja el.

[...]

(2) A hírközlési szabályozóbizottság e törvényt végrehajtó határozatai egyedi, szabályozási vagy általános közigazgatási aktusok, és azok a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyvnek megfelelően az illetékes közigazgatási bíróság előtt keresettel megtámadhatók.

[...]”

- 12 E törvény 24. cikke szerint:

„Az egyetemes postai szolgáltatást olyan postai szolgáltató biztosítja, amelyet a törvény kötelez arra, hogy ezt a szolgáltatást az ország egész területén az általa megszervezett és irányított postai hálózaton keresztül nyújtsa.”

- 13 Az említett törvény 29. cikke értelmében:

„(1) Az egyetemes postai szolgáltatás nyújtására kötelezett postai szolgáltató az állami költségvetésből kompenzációban részesül, amennyiben az egyetemes postai szolgáltatás nyújtásának kötelezettsége nettó költségekkel jár és méltánytalan pénzügyi terhet jelent.

(2) Az egyetemes postai szolgáltatás nyújtásával járó méltánytalan pénzügyi teher összegét a hírközlési szabályozóbizottság határozza meg a 15. cikk (1) bekezdésének 11. pontja szerinti módszerrel kiszámított nettó költségek alapján.

[...]”

- 14 A postai szolgáltatásokról szóló törvény 29a. cikkének megfelelően a hírközlési szabályozóbizottság az egyetemes szolgáltatás nyújtására kötelezett postai szolgáltató kérelmére dönt az egyetemes postai szolgáltatás nyújtása nettó költségeinek összegéről, valamint az egyetemes postai szolgáltatás nyújtásából eredő méltánytalan pénzügyi teher fennállásáról és mértékéről. Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből következik, hogy a hírközlési szabályozóbizottság – amint az e törvény 29a. cikkéből is kitűnik – nem határoz az egyetemes szolgáltatónak az egyetemes szolgáltatóra háruló méltánytalan pénzügyi teher megállapítása esetén nyújtandó kompenzáció összegéről. A hírközlési szabályozóbizottság a határozatát és az azzal kapcsolatos információkat a hatáskörrel rendelkező miniszterelnök-helyettesnek nyújtja be,

aki pedig a pénzügyminiszterhez nyújt be javaslatot arra vonatkozóan, hogy a következő évi állami költségvetési törvényjavaslatban szerepeltesse az e pénzügyi teher kompenzálására szánt összegeket.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 Az alapeljárás felperese bolgár társaság, amely az egyetemes postai szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatások nyújtására vonatkozó engedéllyel rendelkezik. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a hírközlési szabályozóbizottság a 2022. augusztus 18-i 289. sz. határozatával visszavonta ezt az engedélyt, és két évre megtiltotta az alapeljárás felperesének, hogy új egyedi engedélyt kérjen az ilyen szolgáltatások nyújtására, hogy ilyen engedélyt kapjon, és hogy az érintett tevékenységi területen engedéllyel rendelkező postai szolgáltatói minőséggel rendelkező gazdasági társaság tőkéjében részesedéseket vagy részvényeket szerezzen.
- 16 Az alapeljárás felperese keresetet nyújtott be e határozattal szemben, amelyet első fokon elutasítottak. Az alapeljárás felperese által a Bírósághoz eljuttatott és a Bolgár Köztársaság által a Bíróság előtti tárgyaláson megerősített információk szerint ezt az elutasítást, valamint az említett határozatot a Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Bulgária) 2024. január 29-i ítélete jogerősen hatályon kívül helyezte.
- 17 A BP-t, Bulgária hagyományos postai szolgáltatóját 2010 óta, tizenöt éves időtartamra bízták meg az egyetemes postai szolgáltatás nyújtásának kötelezettségével.
- 18 A postai szolgáltatásokról szóló törvény 29a. cikke értelmében vett kompenzáció iránti, e gazdasági szereplő által előterjesztett kérelmet követően a hírközlési szabályozóbizottság a 2022. október 13-i 332. sz. határozatában (a továbbiakban: vitatott határozat) egy olyan ellenőrzési eljárást követően, amelynek lefolytatására független könyvvizsgálót bízták meg, megállapította, hogy az említett gazdasági szereplő által nyújtott egyetemes postai szolgáltatás 2021. évi nettó költségeinek teljes összege 28 456 000 bolgár leva (BGN) (hozzávetőleg 14 500 000 euró) volt, és hogy e nettó költségek méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek e gazdasági szereplő számára.
- 19 Az alapeljárás felperese keresetet indított a vitatott határozattal szemben az Administrativen sad Sofia-grad (szófia-i közigazgatási bíróság, Bulgária) előtt, amelyet e bíróság végzésével az eljáráshoz fűződő érdek hiánya miatt elutasított, azzal az indokkal, hogy az alapeljárás felperese nem címzettje e határozatnak, e határozat nem keletkeztet számára közvetlen és azonnali jogokat vagy kötelezettségeket, és nem érinti jogait és jogos érdekeit.
- 20 Az alapeljárás felperese fellebbezést nyújtott be e végzéssel szemben a kérdést előterjesztő bíróság, a Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság) előtt, arra hivatkozva, hogy mind az egyetemes postai szolgáltatások, mind a nem egyetemes postai szolgáltatások piacán versenyben áll a BP-vel. A felperes azt állítja, hogy több közbeszerzési eljárásban is részt vett, és hogy a BP által ezek keretében benyújtott szokatlanul alacsony ajánlatok azt a gyanút keltették benne, hogy a BP az állam által az egyetemes postai szolgáltatási kötelezettség teljesítése céljából kapott támogatásokat más tevékenységek finanszírozására is felhasználta, ami torzította a versenyt, és közvetlen hatással volt az érintett piacon folytatott kereskedelmi tevékenységére. Több alkalommal is benyújtott keresetet, arra hivatkozva, hogy a BP állami támogatásban részesült. A felperes szerint állításait soha nem vizsgálták meg, azzal az indokkal, hogy „az egyetemes postai szolgáltatás költségeit a hírközlési szabályozóbizottság évente egy olyan

közigazgatási eljárás keretében határozza meg, amely a [BP] kérelmére indul, és »az egyetemes postai szolgáltatási kötelezettség ellátásával járó méltánytalan pénzügyi teher kompenzálására irányul«.

- 21 A kérdést előterjesztő bíróság előtt az alapeljárás felperese különösen arra hivatkozott, hogy az egyetemes postai szolgáltatás nyújtása nettó költségének kiszámítása nem pusztán számviteli eljárás, hanem lehetővé kell tennie a szabályozó hatóság számára a szóban forgó piac teljes körű értékelését. Az erre vonatkozó határozat a módosított 97/67 irányelv 22. cikkével összefüggésben értelmezett 14. cikkében említett határozatok hatálya alá tartozik, és ezért azt az egyetemes postai szolgáltatás „felhasználó[i]” és az általa érintett „postai szolgáltató[k]” megtámadhatják.
- 22 Fellebbezésének alátámasztása érdekében az alapeljárás felperese mind „postai szolgáltatói”, mind pedig „az egyetemes postai szolgáltatás felhasználói” minőségére hivatkozik, és úgy véli, hogy az Administrativen sad Sofia-grad (szófia-i közigazgatási bíróság) kérdést előterjesztő bíróság előtt megtámadott végzése sérti az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény 6. cikkét, valamint a módosított 97/67 irányelv 22. cikkét. Arra hivatkozik, hogy az egyetemes szolgáltatás nyújtásával megbízott szolgáltató versenytárs vállalkozásai jogosultak a nemzeti szabályozóhatóság határozatait megtámadni, amennyiben e határozatok sértik a torzulásmentes versenyt. A jelen esetben a hírközlési szabályozóbizottság gyorsan és automatikusan hozott határozatot, egyrészt egy, a BP által készített, de nyilvánosságra soha nem hozott jelentésre, másrészt egy független könyvvizsgáló elemzésére támaszkodva, amely azonban nem végezte el a BP elszámolásainak alapos vizsgálatát, és amelyet csak részben hoztak nyilvánosságra.
- 23 A hírközlési szabályozóbizottság a maga részéről emlékeztet arra, hogy a módosított 97/67 irányelv 22. cikkében foglalt mechanizmust nemzeti szinten a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyvben előírt jogorvoslati eljárás útján valósították meg, és hogy a határozataival szembeni fellebbezés benyújtására jogosult személyek köre nem korlátlan. Ezen irányelv értelmében „érintett” személyek azok, akiket az ilyen határozatok „anyagi jogi hatásai” érintenek, ami a meglévő alanyi jogok megszűnését vagy korlátozását, új jogi kötelezettségek keletkezését, a meglévő kötelezettségek kiterjesztését vagy az alanyi jogok gyakorlásának lehetetlenné válását jelenti. A jelen esetben a vitatott határozat megsemmisítése nem járna az alapeljárás felperese jogi helyzetének megváltozásával, míg az utóbbi által képviselt álláspont elfogadása rendkívüli jogbizonytalanságot eredményezne.
- 24 Ezen érvekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy azon kérdés megválaszolásához, hogy az alapeljárás felperesének érdeke fűződik-e a vitatott határozattal szembeni eljáráshoz, a módosított 97/67 irányelv 22. cikkének (3) bekezdése szerinti, „a nemzeti szabályozóhatóság [postai szolgáltatókat] érintő határozata” fogalmát kell értelmezni. A kérdést előterjesztő bíróság szerint az alapeljárás keretében nem kell megvizsgálni a postai szolgáltatások „felhasználójának” az e rendelkezés értelmében vett fogalmát, mivel az alapeljárás felperese kizárólag az érintett piacon „az egyetemes postai szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatásoknak” a BP-vel versenyhelyzetben lévő szolgáltatójaként végzett tevékenységére vonatkozó érveket adott elő, olyan tényeszerű bizonyíték előterjesztése nélkül, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a BP által nyújtott egyetemes postai szolgáltatást veszi igénybe. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság szerint a postai szolgáltatások „felhasználói” minőségére vonatkozó valamennyi előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés hipotetikus.

25 E körülmények között a Varhoven administrativen sad (legfelsőbb közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Hogyan kell értelmezni a [módosított 97/67] irányelv 22. cikkének (3) bekezdése értelmében vett »a nemzeti szabályozóhatóság [postai szolgáltatókat] érintő határozata« kifejezést és különösen az »érintő« fogalmat? Úgy kell-e értelmezni az »érintő« fogalmat, hogy a szabályozóhatóságnak kifejezetten a postai szolgáltatóval szemben kell meghoznia határozatát? »[É]rint[ettnék]« minősül-e valamely postai szolgáltatóként működő társaság a [módosított 97/67] irányelv 22. cikkének (3) bekezdése értelmében véve, ha ez a társaság közbeszerzési eljárásokban az egyetemes postai szolgáltató versenytársa, és az ezen eljárásokban hozott határozatok megtámadása során az egyetemes postai szolgáltató kereszttámogatásával kapcsolatos érveket hozott fel, amelyeket a bíróság elutasított a nemzeti szabályozóhatóságnak az egyetemes postai szolgáltatás egyetemes postai szolgáltató általi nyújtása nettó költségeinek értékét elismerő és azt megállapító határozatai alapján, hogy e költségek bizonyos mértékben az egyetemes szolgáltatás nyújtása miatt felmerülő méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek?
- 2) Ellentétes-e a [módosított 97/67] irányelv 22. cikkének (3) bekezdésével és a [Charta] 47. cikkével az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan helyzet, amelyben az egyetemes postai szolgáltató versenytársának minősülő postai szolgáltató nem támadhatja meg független testület előtt a nemzeti szabályozóhatóságnak az egyetemes postai szolgáltatás egyetemes postai szolgáltató általi nyújtása nettó költségeinek értékét elismerő és azt megállapító határozatát, hogy e költségek bizonyos mértékben az egyetemes szolgáltatás nyújtása miatt felmerülő méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

- 26 Írásbeli észrevételeiben a Bolgár Köztársaság vitatja az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés elfogadhatóságát, többek között arra hivatkozva, hogy az olyan ténybeli állításokon alapul, amelyekre kizárólag az alapeljárás felperese hivatkozott, és amelyeket a kérdést előterjesztő bíróság előtt nem bizonyítottak. Ez a kérdés tehát hipotetikus. A Bolgár Köztársaság emellett kétségbe vonja, hogy a Bíróság e kérdésre adandó válasza hasznos volna az alapeljárás szempontjából.
- 27 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy amennyiben az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretében előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni. Az ilyen kérdések esetében ugyanis – amelyeket a nemzeti bíróság saját hatáskörben, az általa meghatározott szabályozási és ténybeli keretben tesz fel, amely pontosságának ellenőrzése nem a Bíróság feladata – a relevanciát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előterjesztett kérelmet, ha az uniós jog kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2024. június 6-i INGSTEEL ítélet, C-547/22, EU:C:2024:478, 25. és 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 28 A jelen esetben nem vitatható sem az, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés a módosított 97/67 irányelv 22. cikke (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik, sem pedig az, hogy e rendelkezés és különösen annak személyi hatálya releváns az alapügybeli jogvita eldöntése szempontjából.
- 29 Kétségtelen, hogy e kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az alapeljárás felperese által hivatkozott, az ezen irányelv 22. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „a nemzeti szabályozóhatóság [postai szolgáltatókat] érintő határozata” minőség meghatározható-e az alapeljárástól eltérő közigazgatási és bírósági eljárásokra vonatkozó olyan tényállási elemek alapján, amelyek a Bolgár Köztársaság szerint a jelen ügyben nem nyertek bizonyítást.
- 30 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, bár a körülményektől függően előnyös lehet, ha a Bíróság elé terjesztés időpontjában az ügy tényállása már tisztázásra került, a nemzeti bíróságok a lehető legszélesebb lehetőséggel rendelkeznek arra, hogy a Bírósághoz forduljanak, ha azt állapítják meg, hogy az előttük folyamatban lévő ügyben az uniós jog valamely rendelkezésének értelmezésére vagy érvényességére vonatkozó, az ő döntésüket igénylő kérdés merül fel (lásd ebben az értelemben: 2015. június 4-i Kernkraftwerke Lippe-Ems ítélet, C-5/14, EU:C:2015:354, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). E bíróságok többek között az eljárás bármely, általuk megfelelőnek ítélt szakaszában szabadon gyakorolhatják ezt a jogosultságot (2018. november 14-i Memoria és Dall’Antonia ítélet, C-342/17, EU:C:2018:906, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 31 Következésképpen egy előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nem lehet elfogadhatatlannak minősíteni pusztán azon okból, hogy azt az alapeljárás valamely korai szakaszában nyújtották be (2018. november 14-i Memoria és Dall’Antonia ítélet, C-342/17, EU:C:2018:906, 34. pont).
- 32 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 33 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Erre tekintettel adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (2023. április 20-i DIGI Communications ítélet, C-329/21, EU:C:2023:303, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Meg kell tehát állapítani, hogy kérdéseivel, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a módosított 97/67 irányelv 22. cikkének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az egyetemes postai szolgáltató versenytársának minősülő postai szolgáltató nem vitathatja független testület előtt a nemzeti szabályozóhatóság olyan határozatát, amelynek nem címzettje, és amelyben e hatóság ezen irányelv 7. cikkének (3) bekezdése alapján kiszámítja az egyetemes postai szolgáltató által viselt nettó költségek összegét, és megállapítja, hogy e költségek az utóbbi rendelkezés értelmében vett méltánytalan pénzügyi tehernek minősülnek.

- 35 E kérdés megválaszolásához a módosított 97/67 irányelv 22. cikkének (3) bekezdésében szereplő „a nemzeti szabályozóhatóság [postai szolgáltatókat] érintő határozata” fogalmát kell értelmezni, amelyet – a tagállamok jogára való kifejezett hivatkozás hiányában – az uniós jog önálló fogalmának kell tekinteni (lásd ebben az értelemben: 2008. február 21-i Tele2 Telecommunication ítélet, C-426/05, EU:C:2008:103, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 E tekintetben a Bolgár Köztársasághoz és a Bizottsághoz hasonlóan meg kell jegyezni, hogy a módosított 97/67 irányelv 22. cikke (3) bekezdésének szövege lényegében megegyezik az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Keretirányelv) (HL 2002. L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.) 4. cikke (1) bekezdése első mondatának szövegével, amely időközben átkerült az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2018. L 321., 36. o.; helyesbítések: HL 2019. L 334., 164. o.; HL 2020. L 191., 7. o.) 31. cikkének (1) bekezdésébe.
- 37 A 2002/21 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének első mondata szerint „[a] tagállamok gondoskodnak arról, hogy nemzeti szinten olyan hatékony mechanizmusok létezzenek, amelyek keretében a nemzeti szabályozó hatóság határozata által érintett minden felhasználó, illetve elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vagy elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás a határozat ellen a feleltől független jogorvoslati szervnél jogorvoslattal élhet”.
- 38 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 2002/21 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése a Charta 47. cikkében biztosított hatékony bírói jogvédelem elvének kifejeződése, amelynek értelmében a tagállamok bíróságainak feladata a jogalanyok számára az uniós jogból eredő jogok bírói védelmének biztosítása (lásd ebben az értelemben: 2023. április 20-i DIGI Communications ítélet, C-329/21, EU:C:2023:303, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 39 E rendelkezés értelmezésekor tehát figyelembe kell venni ezen alapvető jognak a Charta egésze által létrehozott rendszerből következő jelentőségét. Különösen azt kell szem előtt tartani, hogy noha a Charta 52. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi a szóban forgó alapvető jog gyakorlásának korlátozásait, ez a rendelkezés megköveteli, hogy minden korlátozás tiszteletben tartsa ezen alapvető jog lényeges tartalmát, és hogy az arányosság elvének megfelelően szükséges legyen, és ténylegesen megfeleljen a közérdekű céloknak (lásd ebben az értelemben: 2023. április 20-i DIGI Communications ítélet, C-329/21, EU:C:2023:303, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 Ebben az összefüggésben a Bíróság megállapította, hogy tekintettel a nemzeti szabályozóhatóságoknak az elektronikus hírközlési ágazatban a verseny előmozdítására vonatkozó kötelezettségeire, a 2002/21 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének olyan szigorú értelmezése, amely szerint e rendelkezés nem biztosít jogorvoslati jogot az e hatóságok határozatainak címzettjeitől eltérő személyeknek, aligha összeegyeztethető az említett hatóságok számára az ezen irányelvből eredő általános célokkal és szabályozási elvekkel, és különösen a verseny előmozdítására irányuló célkitűzéssel (2023. április 20-i DIGI Communications ítélet, C-329/21, EU:C:2023:303, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 41 Így az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a 2002/21 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése mind nemzeti szabályozó hatóság a szóban forgó határozatának címzettjeire, mind a többi olyan vállalkozásra vonatkozik, amely elektronikus hírközlési hálózatokat szolgáltató vagy elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújt, és e címzettek versenytársa lehet, feltéve, hogy a nemzeti

szabályozóhatóság a verseny védelmére irányuló eljárás keretében hozza meg határozatát, és a határozat hatással lehet e vállalkozások piaci helyzetére (lásd ebben az értelemben: 2015. január 22-i T-Mobile Austria ítélet, C-282/13, EU:C:2015:24, 39. pont; 2023. április 20-i DIGI Communications ítélet, C-329/21, EU:C:2023:303, 32. és 36. pont).

- 42 A módosított 97/67 irányelv 22. cikke (3) bekezdésének szigorú értelmezése azonban, a jelen ítélet 38–40. pontjában említettekhez hasonló okok miatt, aligha egyeztethető össze az ezen irányelv által követett célokkal.
- 43 Ami e tekintetben egyrészt az e területre vonatkozó uniós szabályozás célkitűzéseit illeti, a 2008/6 irányelv (56) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy az irányelv célja az uniós postai szolgáltatások belső piacának megvalósítása, az egyetemes szolgáltatás egységes szintjének biztosítása valamennyi felhasználó számára, valamint ezen ágazat szabályozására vonatkozó harmonizált elvek megállapítása. Mindazonáltal ezen irányelv (41) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy e célokat „[a]z igazi versenypiacra való áttérésre tekintettel” kell követni.
- 44 Másrészt, ami a postai ágazat nemzeti szabályozó hatóságaira ruházott feladatokat illeti, a módosított 97/67 irányelv (39) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy a független jogalanyi jogállásuk garantálásának a „torzulásmentes verseny” biztosítása a célja. Egyébiránt ezen irányelv 22. cikke (2) bekezdésének megfelelően az említett hatóságokat meg lehet bízni a postai ágazatban a versenyszabályok betartásának biztosításával, és amint e cikk (1) bekezdéséből kitűnik, ugyanezen hatóságok kötelesek konzultálni és együttműködni a versenyjog alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságokkal.
- 45 E körülmények között semmi nem indokolja az eltérő értelmezést az uniós jog két, lényegében azonos szövegezésű rendelkezése esetében, mint amilyen egyrészt a módosított 97/67 irányelv 22. cikkének (3) bekezdése, másrészt a 2002/21 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése, tekintettel arra is, hogy e két irányelv e joggal szomszédos területeket szabályoz, hasonló hatásköröket ruház az egyes nemzeti szabályozó hatóságokra, és hasonló célokat követ (lásd analógia útján: 2002. szeptember 17-i Concordia Bus Finland ítélet, C-513/99, EU:C:2002:495, 90. és 91. pont).
- 46 Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a módosított 97/67 irányelv 22. cikkének (3) bekezdése vonatkozik mind a vitatott határozathoz hasonló határozat címzettjeire, mind pedig ezen címzettek versenytárs postai szolgáltatóira, amennyiben e határozatot a torzulásmentes verseny biztosítására irányuló eljárás keretében fogadták el, és az hatással lehet e versenytárs szolgáltatók piaci helyzetére.
- 47 Kétségtelen, hogy a 2008/6 irányelv (49) preambulumbekkezdése kimondja, hogy „[a nemzeti szabályozó hatóság] határozata által érintett bármely fél jogorvoslati kérelmet nyújthat be az adott hatóságtól független testülethez”. Ez a preambulumbekkezdés azonban annak felidézésére szorítkozik, hogy a nemzeti szabályozó hatóság határozata által érintett bármely személy jogorvoslattal élhet az ilyen határozattal szemben. Az ilyen lehetőség pusztá említése ebben a preambulumbekkezdésben azonban semmiképpen sem jelenti azt, hogy más személyek, így például az említett határozat címzettjének versenytárs vállalkozásai számára kizárt volna az ilyen jogorvoslat (lásd analógia útján: 2008. február 21-i Tele2 Telecommunication ítélet, C-426/05, EU:C:2008:103, 45. pont).
- 48 Ebben az összefüggésben, és annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, a jelen ítélet 46. pontjában kifejtett megfontolásokra tekintettel meg kell vizsgálni, hogy a postai ágazatért felelős nemzeti szabályozóhatóság vitatott

határozathoz hasonló határozata, vagyis az egyetemes postai szolgáltató által viselt nettó költségek összegét kiszámító és e költségeket méltánytalan pénzügyi tehernek minősítő határozat olyan határozatnak minősül-e, amelyet egyrészt a torzulásmentes verseny biztosítására irányuló eljárás keretében hoztak, másrészt pedig hatással lehet e szolgáltató versenytársának piaci helyzetére.

- 49 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a módosított 97/67 irányelv 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően a tagállamoknak kell megállapítaniuk, hogy az ezen irányelv szerinti egyetemes szolgáltatási kötelezettségek az ezen irányelv az I. mellékletének figyelembevételével kiszámított nettó költséget vonnak-e maguk után, és méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek-e az egyetemes szolgáltatók számára. Amint az a módosított 97/67 irányelvnek a 2008/6 irányelv (29) és (41) preambulumbekkezdésével összefüggésben értelmezett 7., 14. és 22. cikkéből kitűnik, az egyetemes szolgáltatás nettó költségeinek kiszámítását a nemzeti szabályozóhatóságok felügyelete mellett végzik, amelyek feladataikat mind a piaci szereplőktől, mind pedig az állami hatóságoktól teljesen függetlenül látják el (lásd ebben az értelemben: 2023. szeptember 7-i Nexive Commerce és társai ítélet, C-226/22, EU:C:2023:637, 42. pont). A módosított 97/67 irányelv I. mellékletének B. része emellett kimondja, hogy a nettó költség kiszámítását a nemzeti szabályozóhatóság ellenőrzi. Ennélfogva meg kell állapítani, hogy a nemzeti szabályozóhatóságok által az említett rendelkezések szerinti hatáskörök gyakorlása során hozott határozatok kötelező joghatásokat váltanak ki, és e tekintetben nem bír jelentőséggel az a körülmény, hogy e határozatok adott esetben a nemzeti jog által szabályozott – az egyetemes szolgáltatóknak nyújtandó kompenzáció összegének meghatározására irányuló – egyéb eljárások részét képezhetik.
- 50 A fentiek tisztázását követően, ami elsősorban azt a kérdést illeti, hogy a vitatott határozathoz hasonló határozatot a torzulásmentes verseny biztosítására irányuló eljárás keretében fogadták-e el, a 2008/6 irányelv (41) preambulumbekkezdéséből azt a következtetést kell levonni, hogy a módosított 97/67 irányelv 14. cikkének fő célja – amely cikk (2) bekezdése előírja az egyetemes szolgáltató vagy szolgáltatók számára, hogy átlátható elszámolást vezessenek, amely elkülöníti az egyetemes szolgáltatás részét képező és az azon kívüli szolgáltatásokat és termékeket –, hogy tagállamok ellenőrizzék a postai szolgáltatások piacán fennálló feltételek tisztességes jellegét mind az egyetemes szolgáltatók, mind azok versenytársai tekintetében. Ezt az értelmezést egyébiránt a módosított 97/67 irányelv 14. cikkének (8) bekezdése is megerősíti, amelynek értelmében a nemzeti szabályozóhatóság dönthet úgy, hogy az e cikk rendelkezéseiben foglalt költségelszámolási követelményeket nem alkalmazza, ha meggyőződött arról, hogy egyetlen egyetemes szolgáltató sem részesül burkolt vagy egyéb módon állami támogatásban, valamint arról, hogy a piacon valós versenyhelyzet alakult ki.
- 51 Márpedig, mivel a módosított 97/67 irányelv 14. cikke (2) bekezdésének megfelelően a nemzeti szabályozóhatóság az e cikkben foglalt követelményeknek megfelelően nyújtott információk figyelembevételével gyakorolja az ezen irányelv 7. cikkének (3) bekezdése szerinti hatásköreit, meg kell állapítani, hogy az e hatáskör gyakorlása keretében hozott határozatok a jelen ítélet 41. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében a verseny védelmére irányulnak.
- 52 Ami másodsorban azt a kérdést illeti, hogy a vitatott határozathoz hasonló határozat alkalmas-e arra, hogy hatással legyen az ilyen határozat címzettje versenytársainak piaci helyzetére, ezt a feltételt akkor kell teljesítettnek tekinteni, ha a szóban forgó versenytársak jogait a nemzeti szabályozóhatóság adott határozata potenciálisan érinti egyrészt annak tartalma, másrészt az e versenytársak által folytatott vagy tervezett tevékenység miatt (lásd analógia útján: 2023. április 20-i DIGI Communications ítélet, C-329/21, EU:C:2023:303, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 53 Márpedig a jelen ítélet 50. pontjában említett azon követelmény, hogy az érintett piac feltételei tisztességes jellegének ellenőrzése érdekében olyan határozatot kell elfogadni, mint a vitatott határozat, azon az előfeltevésen alapul, hogy ha e feltételek nem tisztességesek, e határozat tartalma hatással lehet az említett piac gazdasági szereplői közötti versenyre. Az ilyen határozat tehát jellegénél fogva hatással lehet az e határozat címzettje versenytárs vállalkozásainak helyzetére, amennyiben azok a jelen ítélet 52. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatban említetthez hasonló tevékenységet folytatnak vagy terveznek folytatni, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.
- 54 A Bolgár Köztársasághoz hasonlóan meg kell ugyanis állapítani, hogy az egyetemes postai szolgáltatás nyújtása nettó költségeinek meghatározására, és annak megállapítására irányuló eljárásnak, hogy e költségek az egyetemes postai szolgáltatóra háruló méltánytalan tehernek minősülnek, az a célja, hogy helyreállítsa az egyetemes postai szolgáltató és az ilyen szolgáltatás nyújtására nem kötelezett más piaci szereplők közötti egyenlőséget. E megállapításból az következik, hogy ha az ilyen eljárás eredményeként hozott határozat téves vagy önkényes elemeken alapul, fennáll annak a veszélye, hogy e szolgáltató helyzete az érintett piacon mesterségesen megerősödik, ami szükségszerűen kihat a versenytársainak helyzetére ezen a piacon, függetlenül attól, hogy az érintett tagállam milyen mechanizmust választott a nettó költségek kompenzálására a módosított 97/67 irányelv 7. cikke alapján.
- 55 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a módosított 97/67 irányelv 22. cikkének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az egyetemes postai szolgáltató versenytársának minősülő postai szolgáltató nem vitathatja független testület előtt a nemzeti szabályozóhatóság olyan határozatát, amelynek nem címzettje, és amelyben e hatóság ezen irányelv 7. cikkének (3) bekezdése alapján kiszámítja az egyetemes postai szolgáltató által viselt nettó költségek összegét, és megállapítja, hogy e költségek az utóbbi rendelkezés értelmében vett méltánytalan pénzügyi tehernek minősülnek.

A költségekről

- 56 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (tizedik tanács) a következőképpen határozott:

A 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 22. cikkének (3) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével együttesen úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az egyetemes postai szolgáltató versenytársának minősülő postai szolgáltató nem vitathatja független testület előtt a nemzeti szabályozóhatóság olyan határozatát, amelynek nem címzettje, és amelyben e hatóság a módosított 97/67 irányelv 7. cikkének (3) bekezdése alapján kiszámítja az egyetemes postai szolgáltató által viselt nettó költségek összegét, és megállapítja, hogy e költségek az utóbbi rendelkezés értelmében vett méltánytalan pénzügyi tehernek minősülnek.

Aláírások